

Aika, lukija ja teksti

Matti Itkonen 2021

Koettu nykyisyys merkitsee läsnäolon ja kehollisen menneisyyden yhteiseksistenssiä. Nykyhetkestä katsottuna vielä saapumaton tulevaisuus (vaikka se onkin odotuksena tai haaveena mukana nykyisyydessä) tarkoittaa päällekkäisyyttä: sen on lakattava olemasta tulevaisuutena, jotta uusi läsnäolo voisi toteutua.

Nyt olemme viimeinkin asian ytimessä, koska on saatu selville, kuinka sanan (tai tekstin yleensä) ja lukijan välinen keskinäisyys voi olla olemassa. Havainnollistan hahmotelmaani kuvion avulla:

	Menneisyys	Nykyisyys	Tulevaisuus
Minä	Eletty minä	Kehollinen minä	Haaveminä, vielä elämätön keho
Teksti	Kehollistettu teksti	Elämyksen synty	Vielä kehollistamaton teksti
Merkitys	Kerran todeksi eletyn sanan käsitteellistys	Välittömyys, tekstin sisällä oleminen	Sanan ennakoimaton ulottuvuus, tuoreus

Kuvio. Filosofinen hahmotelma lukijan ja tekstin välisestä keskinäisyydestä.

Oheinen kuvio tarkoittaa elämyksen synnyn, lukijan ja aikaperspektiivin muotoilemaa, vuorovaikutteista ja hierarkkista, kokonaisuutta. Tutkittaviksi valittuja tekstejä täytyy lukea entisyyden, nykyhetken ja tulevaisuuden punoman eksistentiaalisuuskehikon osana sekä avulla. Ainoastaan sillä tavoin kehollistetun sanan idealle kyetään antamaan kielellinen ja maailmallinen analyysiasu.

Kirjallisuutta

Itkonen, M. 2012. Kulttuurimatalla maailmassa. Filosofinen tutkielma ajasta, olemisesta ja suomalaisuudesta. *Mielin kielin kaupungissa. Esseitä ruoka- ja matkailukulttuurista*. Toimittaneet M. Itkonen ja V. A. Heikkinen. Helsinki: Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, 137 – 193.